Dosarul nr. 1ra-237/2019

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 februarie 2019 **mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte Vladimir Timofti
Judecători Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Pagu Ruslan, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 mai 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

***Pagu Ruslan** XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX nr.XXX, XXX.*

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: *18.09.2017– 15.05.2018;*
Instanța de apel: *07.06.2018– 18.09.2018;*
Instanța de recurs: *28.11.2018 – 13.02.2019.*

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 mai 2018, Pagu Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 lei.

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material s-a admis în principiu urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

S-a dispus încasarea de la inculpatul R. Pagu în beneficiul lui S. Raciula prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că R. Pagu la 13.07.2017 aproximativ la ora 13^{00} conducând automobilul de model XXXXX, cu nr/î XXXXX, spre ieșirea de la parcarea auto din XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, acționând în mod intenționat, încălcând grosolan ordinea publică, a blocat circulația rutieră, poziționându-și automobilul perpendicular carosabilului. Fiind somat de participantul la trafic S. Raciula, care conducea automobilul de model XXXXX cu n/î XXXXX, de a se conforma regulilor circulației rutiere, s-a apropiat de automobilul lui S. Raciula și a lovit de două ori cu pumnul în geamul de la ușa din față stânga și a scuipat în direcția acestuia. Ulterior R. Pagu a urcat în automobilul personal și a încercat să blocheze mișcarea automobilului condus de S. Raciula, însă acesta a reușit să-l depășească.

Peste aproximativ 550 metri R. Pagu, folosind automobilul personal de model XXXXX, cu n/î XXXXX, a ajuns din urmă automobilul XXXXX, cu n/î XXXXX condus de S. Raciula şi în mod intenționat a efectuat manevre succesive de intimidare a ultimului, presându-1 lateral, creându-i obstacole în deplasare şi obligându-1 să întreprindă măsuri suplimentare pentru a preveni producerea unui accident sau a nu pune în pericol siguranța traficului. În momentul în care S. Raciula a stopat, fiind blocat în trafic, R. Pagu a coborât şi iarăși a lovit cu pumnul în geamul de la ușa din fată pe stânga a automobilului Volvo.

Pentru a evita atacurile din partea lui R. Pagu, S. Raciula a stopat automobilul în preajma patrulei auto constituită din polițiștii de patrulare I. Bîtcă şi Iu. Balaur. În momentul în care S. Raciula a ieșit din automobil şi se deplasa spre colaboratorii organelor de drept pentru a sesiza încălcările menționate, R. Pagu, acționând intenționat, încălcând ordinea publică, l-a ajuns din urmă, l-a apucat cu mâna de gât şi i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnul în regiunea capului deteriorându-i ochelarii, şi l-a doborât la pământ, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.1835/D din 21.08.2017, vătămări corporale neînsemnate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul M. Babără în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri cu încetarea procesului penal cu atragerea la răspundere contravențională deoarece fapta comisă constituie o contravenție prevăzută la art.354 Cod contravențional. Încetarea procesului contravențional pe motivul expirării termenului de prescripție.

În argumentarea apelului s-au invocat următoarele:

- probele cercetate nu confirmă existenţa violenței, loviturilor şi a leziunilor;
- martorii oculari descriu că R. Pagu doar l-a apucat de gulerul hainei pe partea vătămată, iar inculpatul a acționat astfel fiind în stare de stres provocată de acțiunile ilegale, abuzive și agresive care se caracterizează printr-un cinism deosebit ale lui S. Raciula, care l-a bruscat verbal pe R. Pagu, în prezența soției sale, numindu-l cu cuvinte necenzurate şi arătându-i gesturi indecente;
-acuzarea nu a combătut declarațiile sincere şi constante ale martorului ocular I. Bîtcă, care a explicat că R. Pagu nu l-a lovit pe S. Raciula, nu l-a apucat de gât, dar de haină. Aceste declarații au fost confirmate şi de alți martori.
- depozițiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic deoarece acestea nu au fost confirmate prin careva probe;
- acțiunile de violență sau acțiunile care ar fi provocat leziuni nu au fost confirmate prin nici o probă, iar raportul de expertiză din 21.08.2017 a fost efectuat peste 30 zile după incident, or vătămările constatate prin acest raport puteau fi produse în alte circumstanțe și provocate de către o altă persoană;
- infracțiunea de huliganism urmează a fi delimitată de contravenția de huliganism prevăzută la art.354 Cod contravențional, dat fiind că huliganismul incriminat de norma penală, în afară de prezența acțiunii principale - încălcarea grosolană a ordinii publice, presupune şi prezența unei acțiuni adiacente - acțiune exprimată, alternativ, în aplicarea violenței asupra persoanelor, folosirea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, pe când contravenția nu presupune existența unei acțiuni adiacente alternativ;
- probele prezentate de acuzator confirmă că acțiunile inculpatului constituie o contravenție prevăzută la art.354 Cod contravențional;
- procesul contravențional în privința lui R. Pagu urmează a fi încetat în temeiul art.332 Cod de procedură penală, dat fiind faptul că a intervenit termenul de prescripție;

- instanței i-au fost prezentate acte şi probe care se referă la personalitatea inculpatului, care este una ireproşabilă, are la întreţinere trei copii minori, precum şi s-a demonstrat clar că conduita sa a fost provocată anume de acţiunile amorale şi ilegale ale pretinsei părţi vătămate, care, iniţial nu acorda prioritate pietonului la traversarea drumului pe trecerea de pietoni, apoi l-a insultat pe R. Pagu în prezenţa soţiei şi fiicei, acostându-l şi cu gesturi obscene, fapte ce nu a fost investigate de organele de drept.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018 apelul declarat a fost respins ca nefondat.

În argumentarea deciziei, Colegiul penal a invocat că audiind participanții la proces, verificând prin prisma art.101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că instanța de fond corect a stabilit situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către R. Pagu a infracţiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, huliganismul, după indicii calificativi: acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei şi care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Instanța a menționat că probele cercetate în ansamblul lor confirmă că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele constitutive ale infracţiunii de huliganism prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, fiind corectă soluția de a nu recalifica acțiunile în baza prevederilor art.354 Cod Contravențional, or, vinovăția a fost demonstrată indubitabil, prin ansamblul de probe veridice, pertinente, utile şi concludente cercetate de instanța de judecată şi din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul a respins alegația apărării precum că în urma conflictului, părții vătămate nu i-au fost cauzate careva vătămări, precum că nu este întrunită latura obiectivă a infracţiunii de huliganism, argumentând că prin „violenta" se are în vedere violenta soldată fie cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, fie cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată şi stabilă a capacității de muncă. Argumentele apelantului precum că declarațiile părții vătămate nu corespund realității, au fost respinse, or, acestea au fost confirmate și coroborează cu declarațiile martorilor.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul E. Jelamschi în numele inculpatului, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 12), 15) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(1) Cod penal.

În argumentarea soluției solicitate s-au invocat următoarele:

- instanța de apel a apreciat unilateral și subiectiv probele, fără a cerceta pe deplin materialele cauzei;
- declarațiile părții vătămate vin în contradicție cu depozițiile martorului I. Bîrcă, care este colaborator al poliției;
- concluziile instanței de apel că, prin probele cercetate s-a confirmat, că în acțiunile inculpatului este prezentă latura obiectivă a infracțiunii de huliganism, sunt premature și fără suport probator;
- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice cu dispozitivul, acesta este expus neclar și instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței;

- decizia contestată prezintă deficiențe sub aspectul motivării deoarece instanța s-a pronunțat superficial asupra argumentelor invocate în apel, a făcut o motivare haotică, contradictorie bazată pe teorie, fără o argumentare concretă.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1[1]) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, considerându-l inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și corect a încadrat acțiunile făptuitorului. Dezacordul recurentului cu modalitatea de apreciere a probelor nu se conține în temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Concomitent a mai menționat că instanța de apel a apreciat probele în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

8. Examinând recursul ordinar în baza materialelor din dosar, în raport cu motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.231 alin.(3), 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, iar la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 18 septembrie 2018 în prezența inculpatului și a avocatului acestuia M. Babără, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 16 octombrie 2018, ora 14^{00} (f.d.172).

La ședința de judecată din 16 octombrie 2018 atât inculpatul R. Pagu cât și apărătorul său nu s-au prezentat, decizia integrală fiindu-le expediată prin intermediul oficiului poștal (f.d.194), însă acest fapt nu impune calcularea termenului de atac din data recepționării deciziei recurate.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide că decizia instanței de apel, care se contestă a fost pronunțată integral la 16 octombrie 2018, iar recursul ordinar a fost expediat pe adresa electronică a Curții Supreme de Justiție la 16 noiembrie 2018 și ulterior înregistrat în Secția Grefă la 19 noiembrie 2018, adică după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut la art.422 Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul penal ține să menționeze că art.230 alin.(2) Cod de procedură penală expres stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din conținutul art.231 Cod de procedură penală rezultă că termenul de declarare a recursului expiră la sfârșitul zilei a treizecea, zi care nu se ia în calcul și în interiorul căreia încă se mai poate declara recurs, însă nu mai târziu de orele 24.00. Prin urmare, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar în prezenta speță, a expirat la sfârșitul zilei de 15 noiembrie 2018.

Termenul de declarare a recurs ordinar este stabilit prin lege, el nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, este unul absolut și are un caracter imperativ, iar nerespectarea acestui termen impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat, în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Rezumând cele expuse mai sus, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Pagu Ruslan, pe motiv că a fost declarat peste termen.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului Pagu Ruslan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2018, în cauza penală în privința lui ***Pagu Ruslan***, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 14 martie 2019.

Președinte Vladimir Timofti

Judecători Anatolie Țurcan

Elena Cobzac